

Eli a jeho synaj

aby

Bože šudv na svých starších a džeczoch.

P r i e d o w a n i e

schtyrnatu nedželu po ſw. Trojizy 1852

djeržane

a

starym a młodym k dalischemu wopomnenu

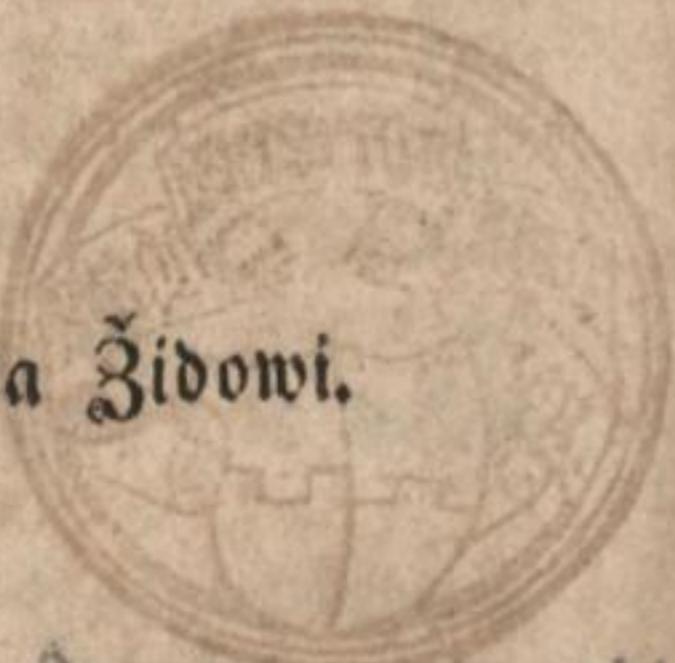
na žadanje wudate

wot

Ernsta Bohuwjera Jakuba,

evang.-luth. duchownego všchi michalskej woſadži w Budyschinii.

K ljeptšemu teje pſchadowanje na Židowi.

9. 15942/ 87

W Budyschinii 1852.

2/8.880/6

Ta hnada nasheho knesa Jesom Chrysta, ta lubosz
Boha, teho wotza, a ton dostatk teho swjateho
ducha bydz s wami wschitkimi. Hamen.

„Schtož so teho knesa boji: ton česzi tež swojeho nana, a služi swojimaj starschimaj, a dzerži jeju sa swojich knežich. Česz nana a macžer se skutkom, se słowami a se sczerpnoszu, so by jeju požohnowanje na tebe pschischlo. Pschetož nanowe požohnowanje twari džiečom khježje, ale macžerne połeczie torha je sašo delje.“ Stajkimi słowami, we Chrystuszu lubowani pschečeljo, khwali mudry Sirach we tseczim stawi swojich knihow to wulke sbožje tych starskich a džieči, kiž so Boha boja a jeho lubuja, a we swojej shrromadnej luboszi k temu knesej a we swolniwej posłuschnoszi pschečiwo jeho kasnjam ſebi tež bes ſobu tu lubosz a tu posłuschnosz wopokasuja, kiž jeni tym druhim winojezi ſu. Wschitkim tajkim starschim a džiečom je bože bohate žohnowanje na čaš a na wjecznosz ſlubene.

Wschak bjesche Boh hižom psches swojego wtrocžka Mojsaſa we schtwortej kasni swojego sakonja pschirucžil a ſlubil: ežlowſke džiečo, „ty dyrbisch twojego nana a macžer česzcic, so ſo čzi derje pondze a ty dołho žiwý budžesch na semi.“ Wschak tež we knihach nowego sakonja (Ephes. 6, 1 – 3.) pišane steji: „Wy džieči bydže poſłuschnie swojimaj starschimaj we tym knesu; pschetož to je sdobne. Česz swojego nana a macžer, so ſo čzi derje pondze, a ty dołho žiwý budžesch na semi.“

A neje wschudžom we wschjednym žiwenju widžic, kak ſo tajke bože hnadne ſlubenja na pobožnych starskich a na poſłuschnych a džakomnych džiečoch dovelnuja? O, hdjež nanojo swoje džieči k njewu newabja, ale je we potziwoszi a we napominanju

¶ temu knesej horjeczahnu; hdjež maczerje, kaž Tobias
swojeho syna (Tob. 1, 10.), swojich synow a swoje
dżowki wot młodoszje boże słowo wucza, so bychu ſo
Boha bojałe a ſo hrjeha hladale; hdjež dżeczi nana
a maczer we czeszi maju, jeju nesazpja a neroshnje-
waju, ale jimaſ ſluža, jich poſluchaju a lubuja a
wele do nich dzerża; nejſu tam sbožomne domy,
domy, we kotrejchž Boh ſe ſwojej hnadu bydli, hdjež
ſo kóždemu ſobuſtawej derje lubi a tež zuſy člowek
radu won a nits khodzi? Nimaju tam starschi we-
ſelje na ſwojich džeczoch; newidža je po Jeſuſo-
wym lubosnym ſnamenju, pschiberacž kaž na ljetach,
tač tež na mudroszi a na hnadzi pola Boha a na
luboszi pola člowekow? A tajke pjekne a naſbožene
džeczi, nimaju wone sbožje a žohnowanje k wschemu,
ſchtož ſ Bohom ſapocžnu a wuwedu, neje jimi po ſbo-
žomnym žiwenju na ſemi tež ta ſbóžnosz nebeskeho
raja ſlubena? — Ale, lubi pscheczeljo, kaž lubosne
a ſweſkaze boże hnadne ſlubenja ſa pjekne a po-
ſluschne džeczi a jich starschich ſu, tač žałosne a na-
ſtróžaze ſu tež boże hroženja a ſudu ſa nepjekne a
nepoſluschne džeczi, a ſa nerosomnych a neſcheszijan-
skich starschich. Tajke boże hroženja a ſudu nam
ſwiaty duch we naſchim dženſniichim ſwiatym teſſi
k ſwjernemu wopomnenju prjodkſtaja.

1 Samuel 3, 11 — 13.

A ion knes džeshe k Samuelej: Laj, ja cžinju wjez we
Iſraelu, ſo ſchtož ju budje ſlyſhcej, temu budžeteſ
jeho wobei wuschi ſlinczecj. Na tym ſamym dnju
chzu na Elia pschinc̄ dačj, ſchtož pschecžiwo jeho domej
ryczał ſym; ja chzu ſapocžecj a doſonecj. Pschetož
ja ſym jemu ſjewiſ, ſo chzu jeho dom ſudjicj wſecžnje,
teje ſkoſſje dla, doſekž wedjiſche, fak ſlje jeho synaj
cžineschtaj, a won nepolada hniewnje na neju.

Boh ſam pschipoweda we tutych ſłowach wótry
ſjud na jeneho bohasabycziweho nana a jeho ne-
duſchnych synow. We jenym cžaſu, hdjež teho knesa

ſłowo drohe we kraju, a mało wjescbezenja a po-
božnoszje bes ludom bjesche, chyrsche Boh psched zy-
lym Israelim pokasacz, kajke spodobanje won na
pobožnych starschich a džeczoch ma, tak ſo pak tež
na domach besbožnych weczicž može a dyrbi. Won
bjesche Samuela, pobožnych starschich vjekne džeczo,
k ſlužomnikej pschi ſwojim wołtarju horjewſak, a
Elia, teho dotalniſcheho woschehomjeschnika, teje
ſłoszje jeho doma dla facziſnył, a jeho, druhim k ſna-
menju ſurowje ſudzicž wobsanknył. Tajki ſwój ſud
won Samuelej we tych ſłowach nascheho tekſta ſjewi.
Ton ſamym dawa nam ſkładnoſz we ſwjatej pokor-
noſzi psched Bohom wopomnicž:

Boże ſudy na starschich a džeczoch, kiž
ſlje ežinja.

Twoje ſudy, kneže Božo, ſu stajuje ſwjate a
prawe. Ty dawasch kóždemu po jeho ſkutkach. Tež
starschim a džeczom ty tu ſdu jich sadzerženja bes ſo-
bu a pschečiwo tebi ſ prawej wahu wotmjerisch. Daj
nam tajke twoje ſudy dženska ſwjemu wopomnicž, ſo
bychmy wschitzu, ſtari a młodži, ſo twojego mena
bojeli a po twojim ſłowi živi byli; a ty nikoho
bes nami psched twojim woblecžom facziſniucž netre-
bał, ale ſo by nas wschitkich ſ dobrotu a ſimjelno-
ſzji ſronowacž moħł. Pomhaj nam k temu psches
pomož ſwjateho ducha, twojego ſyna, Jezom Chrysta
dla. Hamen.

Poječe dha, lubi pschečeljo, ſhromadžmy ſo we
nutyrnoſzi wołolo božeho ſłowa, a ſedžbujmy na te
ſhonenja a puczje wschjedneho živenja, ſo bychmy ſpō-
nali: I. Kajzy starschi a džeczi ſlje ežinja, a
II. kajke te boże ſudy ſu, kiž jich doežakaju.

I. Psched nimalje tsi lawſent ljetami, — tehdom,
jako Boh israelskim džeczom hishcze žanych kralow
dał nebję, ale ſwój lud psches wuswoleñych ſudnikow
wodžeſche, tehdom bjesche we Kanaani muž žiwu, ko-
tremuž Eli rjekachu. Won bydlesche we mjeszi Silva,

hdzež tehdom ta kschinja teho ſluba we božej hjeſti
ſtejſeſche. Eli bje wöſchimjefchnik pſchi tej ſamej.
Wón Israela na ſchtyrzyczi ljet ſudzeſche, bu 98 ljet
ſtary a bjeſche uapoſljedk bes widzenja. Tonhlej muž
mjejeſche dweju ſynow, ſ meuom Hophni a Pineas,
kiž bjeſchtaj tež mjeſchnikaj, ale wele ſteho čzineſchtaj.
Wonaj boži wołtar hanefchtaj a wurubeſchtaj. Wonaj
beriſchtaj wot tych ijedznych woporow, kiž pobožni
Israelszy pſchi tych božich wołtarjach we Siloi wo-
provachu, ton tuk a to najljeſche mjaſſo ſ tych wo-
pornych kołłow, ponejow a hornykow, a kormeſchtaj
ſtutymi, Bohu rubenymi dobrymi fuſkami ſwoje brju-
chi; ežjeremtaj wysche teho tež ſ tym zuſym žonſkim
Indom, kiž ſe wſchjech ſtronow kraja do Siloa k bo-
žim ſlužbam pſchindže, wſchelake nekaſanſtwo a ne-
ſchwarne kurwarſtwo. Šenym ſłowom, tutaj mjeſchni-
kaj bjeſchtaj ſloſnikaj, a zytemu Israelej k wulkemu
pohorschenju. Jeju ſtary nan wo wſchjem tym ſhoni.
Alle hacž jeju runje napominasche, ſo byſchtaj tajki
ežeschtki hrjeh pſched tym knesom necžiniłaj; dha
wón tola kaž we teſſi ſteji, dale hnjewnje na neju
nepohlada, to rjeka: jeju doſz neſhwaresche a nekhosta-
ſche, hdvž jeho nepoſluchaschtaj, ale bes pſchecſtacža
pſchecžiwo Bohu a člowekam ſamopaschnje rjeſche-
ſchtaj. A hlaž, to bjeſche wulka ſloſz; čžim wetscha,
dokelž bje jeju nan uajwyschi mjeſchnik a ſudnik w kraju,
a ſamlutki móž mjejeſche, tajkemu nekaſanſtu woba-
racž a tajke besbožnoszje ſchtraſowacž. A bórnež wón
tež mjeſchnik nebył, hižom jako nan wón tajkim ne-
duſchnoszjam ſwojeju ſynow bes hnjewa pſchihlado-
wacž a meſczecž neſmedžiſche. A duž wſchitzu, ſynaj
a nan pſched Bohom a člowekami jara ſlje čzinjachu.

Ach tajke ſlječzinjenje, Bohu žel, tež bes nami
žana žadna wjez neje. Hrjeh, czeſchtki hrjeh a wulka
hańba je, hdvž džiečzi, kaž tamnaj dwaj israelskaj
hólkaj, ſo Boha neboja a ſwjate wjezy hanja a
wuſmjeſchuja, hdvž džiečzi druhim ludžom ſloſtivom

klubu činja a tajke a hinajke nefasanstwo čjerja, hdvž lestruju a klieja, hžu a hebaju, pršne wo-
koło bjeħaju a pschi tym franja. Ale hishcze wele
čeži hrjeh a wele wetscha hanba je tola to, hdvž
jich starschi wo tym wedža, a k temu melča, a bes-
niewni pschihladuja a pschipožluchaju, fakt jich džie-
czo ste čini a ryeži, a jo tež hishcze samolwja, hdvž
zusy na nje ſkorži, haj, jo ſa ſlo woſmu, hdvž
ſchtó jich neduſchnika ſwari. Ale ach, wele hörje
hishcze tola či starschi činja, kiž ſtwoje džieczi ſami
k ſtemu ſawedu, kiž ſe ſwojim poħoſchazym ſname-
ujom, ſe ſwojimi wſchjednymi ſwadami, ſe ſwojim
roſnym poſljewanjom, ſe ſwojim wupnym bledženjom
a ſ druhimi nefsutkami te newinowate duſchje ſwo-
jich džieczi kaža, a je predv klecž a ſo ročicž, dyžli
wotze naſch ſpjewacž, predv hracž a valenz picž,
dyžli džjełacž naucža; hishcze hörje či starschi či-
nja, kiž ſtwoje džieczi ſ wedženjom k ſtemu naweduja,
je netrebawschi po praschenju woſko ſzelu, a je
roſpoſkasaju, fakt ludži wuhebacž a wobfranycž, ſwo-
jich wucžerjow wobelhacž a ſtwoje neduſchnoszie po-
tajicž dyrbja, a ſ teho ſwoj wužitk pytaju. Haj,
neje tež k ſlyschenju bylo, ſo ſu maczerje k temu
melčałe, hdvž ſu jich nepoſiwe džowki we ſlužbi
neſchwarnych žadoszjow kurwarſku ſdu pytali? Neje
ſo powedało, ſo ſu byše małe džieczi k ſałożenju
ſchkodnych wohenjow wupoſlane? Neje dha to žałop-
nje. Tajke može ſo bes ſescheszjanami ſtačž? — Ach
fakt ſlie tola tajzy starschi činja! Kotryž nan aby
macž k hrjecham ſwojich džieczi melči aby je k ſtemu
naweduje, tón netorha jeno ſamopaschnje delje, ſchtož
je ſwjernych wucžerjow ruča we tych młodnych wutro-
bach natwarila, won podryje ſ tym tež tón ſaſosch
jich čaſzneho a wjeczneho ſboža, won pichineſe mulke
nesbožje na ſo a na ſwoj dom.

Je-li hižom ſrudnje doſz, hdvž starschi ſtwoje
džieczi ničžo dobre newucža, hdvž ſo ženje ſ nimi ne-

młodla, s nimi kemšchi nekhodža, je ſwijern do ſchulje
a k džiečazym wucžbam we zyrki neszelu, hdvž je
k nesprozniwemu wuknenju Božeho ſłowa, k ſwołniwej
poſkuſchnoszi pschečiwo wucžerjam, k ponižnemu cže-
ſenju ſwojich knežich a hospodarjow, a k czeſnemu
a potriwemu žiwenju nenapominaju, ach kaf wele
ſrudniſcho neje potom hahlej to, hdvž starschi nepjeſ-
noszie a ſloſzie na ſwojich džiečzech widža, a tola
k temu melča, je njewui neſwarja, ale ſamolwja.
haj ſnano ſami radu a pomož k ſtemu ſkieža! Ne-
dyrbja ſo tajke džiečzi na czjeli a na diſchi ſkaſycz,
druhim k wulkemu pohorschenju bycž a te khostanje
božich czežkich ſudow na ſo a na tych ſwojich
pschinesz? Ale dajče nam dale hladacž:

II. Kajke te bože ſu dy na ſlych starschich
a džiečzech ſu? Bone ſu 1) fa starsku pschi-
powedane. Boh je jo we ſwojim ſłowi a psches
ſwojich wotrocžkow ſjawnje wuprajil, ſo won tu
ſloſz, kiž starschi na ſwojich džiečzech czerpja aby
ſami czinja, necha newecženu wostajiež. Nepraji
won we tym hroženju, kotrež je won fa tych pschestu-
perjow kaſnijow ſwojemu ſakonej pschistajil: ſo won
tých starschich hrjechi domapytacž chze na
jich džiečimi hacž do tsecžeho a ſchtwör-
teho ſtawa? Nepraji ſwijaty duch psches ert mu-
dreho krala Salomona: Pschift. 19, 26. Schtōž
nana wo wſcho pschinesze, a macžer ſacžjeri,
je nehanibite a ſaklate džiečzo? A wospet:
Pschift. 20, 20. Schtōž ſwojeho nana a ſwoju
macžer ſaklige, teho ſwjeza budže wu-
haſnučž, ſredža we ežjemnoszi? A ſaſo
Pschift. 30, 17.: Woko, kiž nanej ſo ſmjeje
a ſazpi macžeri poſkuſhacž, to dyrbja ra-
pati pschi rjezy wudypacž a mlode hodlerje
ſežracž. A kaf straſchnje klinči bože hroženje na
Eliu, teho bohaſabvyciweho mjeschnika, kiž ſo, ſwo-
jimaj ſynomaj napschečiwo, fa božu czeſz doſz ne-

kurowesche, we naschim teſſzi! „Ja cžinju wjez we Israelu, so ſchtož ju budže ſlyscheč, temu budžetej jeho wobej wuschi klinčecž, ja chzu na Elia pschincž dacž, ſchtož pschecžiwo jeho domej ryečał ſym, ja chzu jeho dom ſudžicž wjecžnje, teje ſtōſzie dla, dokež widžische, tak ſlje jeho ſynaj cžineschtaj a won nepohlada hnjewnje na neju.“

A tajke bože hroženja ſu tež 2) w ſwojim a koždym cžaſu dopelnene byłe. Boh ſudžesche Elia a jeho ſynow po dolhim ſczerpliwym ſneženju jich hrjechow tak wótrje a tak ſjawnje, so zyky lud widžische, so ſo tón ſwiaty Boh neda ſa ſmječ mječ, ale ſo, ſchtož człowiek ſyje, tež žneje. Tačo bjechu Izraelszy we jenej wojni, kotruž ſ Philistiskimi wedžichu, wulku bitwu pschierali, a 4000 muži psches ſmercz ſhubili, chzychu ſebi ſ tym pomhacž, ſo božu kſchinju ſe Siloa do ljehwu pschinesz dachu. Woní ſo pschi tym nadžijachu, ſo nijetko tón knes, tón Izraelski Boh, hdvž ſwoju kſchinju we ljehwu ma, tež ſe ſwojim wojskom nepscheczelam napschecžiwo pocžehne, a ſo Israel pod tačkim možnym wodženjom dobycz dyrbi. Philistisz ſo teho ſ woprijedka tež jara bojachu. Ale tón knes bjesche jim ſwoj lud, jeho newjery a hrjechow dla, hižom predy do rukow dał. Philistisz pschewinuchu Hebrejskich ſaſio a ſabichu jim we jara wulkej bitwi na tſitseczi tawſent pjeschcow. Tež Eliowaj ſynaj bjeschtaj bes tymi ſabitimi; a boža kſchinja, ſ kotrejž bjeschtaj do ljehwu czahnyłaj, bu wot nepscheczelow wsata. A jeju nan, tón woſlepeny, wſchjedžiwý Eli, jako won tu ſrudnu powesz ſlyschesche, ſo nijetko wſcho ſhubene je, ſo tak stroži, ſo ſ wopecžizu ſe ſwojego ſtola padže, ſebi ſchiju ſlemi a na mjeszi wumre. Hlaj, to bje tón konz teho bessvožneho žiwenja tuteju mjeschnisko-weju ſynow a jeju ſlabeho, mjechkeho nana.

Ach, lube duschje, buchmy my wedžili, kajki ža-ložny konz njekotryžkuliž neporadženy ſyn wſał je,

kiž we młodoszi swojego nana nepošluchasche, buchmy
mę wedzili, tak hubenje po wele dżowfam sejschło je,
kotrymž jich skłabe, nesromne maczerje jich neduschno-
szie poljekowachu, buchmy mę wedzili, kajku śrudobu-
ezi a tamni starschi na swojich dżieczoch doczakali su,
dokelž je sa młode ljeta dosz newucząchu, aby sami
k stemu wabjachu, dha buchmy też widzili, so boże
śudy nad nerosomnymi starschimi a na nepora-
dzenymi dżieczimi hiszczęruje tajke su, kajkež na
tamnych israelskich mużow dopuszczone buchu. Masche
krajne jaſtwa su volne muſkich a žoſskich, kiž skorża,
hdy by me mój nian a moja macz ljepe we božim
słowi roſwucząwał, a me se słowami a se skutkami
bole k dobremu honit, a me mojich prjenich nepie-
noszjow a neduschnoszjow dla hacž na frej a koszje
schwikał, dha bych ujetko tu, bes wupluskom helje,
czaſ źiwenja hubenstwo wesz a tajku stysknu schtraſu
czerpicž netrebał. A tamny słōnuk, wot fotrehož ſio
poweda, so won na czechkim puczu k hanibnej ſimerce
na kſchibenzu swoju macz wohladawschi, ju k ſebi
kiwne, a ji nieschto do wucha ſchepuywschi, ju tak
kuſne, so wona ſakſhieza; wjeszje ton jenicžki nebję, kiž
ſkoržicž dyrbesche: hdy by tuta moja macz mi predy
tak mjechka a tak nerodna we staroszi sa moju duschu
nebyła, dha buch dženſa po tutym czechkim puczu
hicž netrebał. Won budže njeſotryžkuliž k ſimerce
a k jaſtwi na czaſ źiwenja wotſudzenym, dokelž jeho
starschi to źiwenje we Bosy a we Chrystuſu we jeho
młodej wutrobi ſbudziež a źiwicž ſio nepróżowachu, a
tyui ſpytowanjam teho ſteho neſcheczela dosz newo-
barachu.

Teho dla su tež tute śudy 3) napiſane nam
k wuczenju, k ſwarenju a k poljepschenju.

Wuſcze a ſpoſnajcze najprjödzy wy starschi,
kajke ſwiate ſalejžnoszie wam Boh pschi narodzi wa-
ſchich džiečzi je nakladk. Wy wasche džiečzi jeno ſebi
k weſelu a k wuzitku nimacze. Wy sze je ſ božich

rufow dostali, a je Jezusieji we swiatej Eshczenzy
sweczili, so byscheze je k bozej czeszi a k dostoijnym
stawam Khrystuſoweho kralestwa, drugim czlowekam
k wuzitku, a jim pamym k sbozu a k sbognoszi horje-
ežahnuli. Wy jim tak dolho, hacž male ſu, jeno
khleb a draſtu dawacž, a ſo ſa jich cijelne derje-
hiczie staracž nedyrbicze; wy dyrbicze tež jich duschie
ſ tym khlebom teho živenja ſyczicž a ſ mlókom teje
dobreje wucžby Khrystuſoweho evangeliona napowacž,
a jich nohi ſe ſłowami a ſe ſkutkami na prawy pucž
k nebesam wodziež.

Wuceže tež wy džiecži, kak wy starschich prózu
a starosz wažicž a jich wucžby horjewſacž macze.
Starschi ſo ſwoje dla wodnjo a we nozy wo was
nestaraju, woni na wasche sbožje myſla a džielaju.
Starschi wam eſchiwdu ežinicž nechadža, hdvž wam
njeschto ſapowedža, aby was ſwarja a khostaju, woni
chzedža was we dobrym poſylnicž a psched ſtym ſa-
khowacž. Schtož was njetko boli aby ſo wam ne-
lubi, ſa to budzecze ſo jim poſdžischo wutrobnje dža-
kowacž. Wſchak mudry Sirach (30, 2.) praji: Schtož
ſwojeho ſyna powucži, ton budze ſo na nim ſweſe-
licž a budze jeho dla pola ſnajomnych khwaleñ.

Ale Bože ſudy na ſtych starschich a džiecži ſu
nam tež k ſwarenju napisane. Puki a ſwarž
ſame žane džeczo prawje Bohu k czeszi a Jezuskej
k weſelu neczahnu. Nje, lubowani we tym Knesu,
duch luboszje a mudroszje, duch młodlitwy a pobož-
noszje je najljeſchi pjeston młodych duschow. A hlaj-
eze, njeſotni starschi ſu tak rubi a ſurowi, ſo ſwoje
džeczo najmenscheho pschehladanja dla ſwarja a
bija, jako by, ſchtó wje ſajku ſloſz wobejschło; a
pschezelne ſłowa, derje mjenene roſpočasanie, lu-
bosne napominanje jemu ženje ſlyſhecz nedawaju.
A ſo buchu ſo ſ nim a ſa nje modlili, a ſwoje
puki ſ wuſpiewanjom nutyrneho wotze nascha ſa ſwoje
džeczo ſweczili, to jim ženje do myſlow nepſchindže.

A to je neprawje! Hniewne a neprawe schtrafowanje wutrobubole stwardne, hdyzli shibuje a poljepschuje. Hakhlej potom, hdyz dżeczo s dobrym posłuchacj necha, dyrbi wono mōz na noweje ruki saćucj. Wy pak, lóchzy smyžleni starschi, kiž wy swoje dżeczi ani s dobremu newabicze, ani wot skeho newotdzeržujecze; kiž wy injenicze, so sze dosz czinili, hdyz jim khljeb a drastu a schulsku wucžbu dawacze, a so sa jich hewajsche czinenje nestaracze, a so neprasbecze, schto s nich budže, hacj budža dobri aby sli; a je pschi tem s waschim neksheszijanskim žiwenjom hisbecze pohorschujecze a sawedzecze; sze dha wy sabuli, so su dżeczi dar teho knesa, a so woni jich duschie s wascheju rukow žadacz budże? Schto dawacze wy jim tola tak nestaroszini jako džiwym schtomam we winizy božeho kralestwo horjerosz? Kah, hdz bychu wone njehdy wascheje nerody dla sze plody pschineſle, a do wjeczneho wohenja ežiſnene buč dyrbjale, nebuchu dha woni potom jako waschi wohskoržowarjo psched Božim thronom horjestupicj a prajicj mohli: mōj nan a moja macj staj se swojej nestaroszivossju tajku žałosz na mine pschineſlaj? Nebu dha to to najžałosniſche bylo, schtož starskich docžakacj móže? — A wy nepoſluſcne a něpjekne džeczi, kiž wy wot waschich starskich a wucžerjow tak wele dobrego ſlyschescheze a widzescheze, a tola tak sli sze; kiž wy so ani s dobrym ani se s tym s dobremu czahnuč nedasbecze, a njetko s waschimi hrjehami tak wulku ſrudobu na swojich starskich, a tejko haňby a nešboža ſami na so pschineſescheze; wy nedžakomne džeczi, kiž wy dolhe ljeta ton khljeb waschich starskich hledzischeze a njetko tu žiwnosz macze, kiž woni s tak wulkej prozu sa was poljepschowachu a s džeržachu, a jim tola tak neradži ton kust khljeba dawacze, kiž s swojemu dožiwenju potrebaju, a jich, hdzej a kaž mōzecze, pschikrotſicze, a we khoroszi a hubenſtiwi wopuschezie, nehanhujecze dha

wy ſo psched Bohom a psched czlowekami, neboicze dha ſo wy bozeho ſuda? Neboicze dha ſo wy, ſo budze wam Boh waschu nepoſlusknoſz, waschu nelubosz a wasch nedzak ſ runym hroſnym ſadzerzenjom waschich dzjeczi pscheceſiwo wam ſapłacjicž, a was tež, kaž Elioweju ſynow ſ druhimi ezechkimi ſchtraſami domapytacž? O nechacze wy tajkim ſudam na ſo pschincž dacž, dha wužiwaježe naſche dženſniſche wo-pomnenje tež:

¶ ſwojemu polje pfchowanju. Je-li wjerno, ſchtož Salomo praji: Pschiſtl. 22, 6—13. Kaž młodzenza nauucžiſch, tajki tež wostane na staru džen, dha czin, luby pscheceſelo, ſchtož mudry Sirach 30, 11. radzi: Nedaj dzieszju volje we młodofzi a nesamolw jeho ſupoz. Šibuj jemu ſchiju, dokelž młode je; a bij jeho kribet, dokelž hishcze dzjeczo je, ſo bu čzi ſnadž pscheceſiwe a nepoſluskne nebuſo. Czehn ſwoje dzjeczo a nedaj jemu proſne khoodzicž, ſo by jeho dla k hańbi nepschischoł. A wo-pomn, ſchtož Salomo praji: Pschiſtl. 13, 24. Schtož ſwojego pruta ſchonuje, hidži ſwojego ſyna, ſchtož jeho pak lubuje, ton jeho ſ czasom ſchwika. Swucžui twoje dzjeczo tež ſ twojej ſamſnej bohabojoszju, ſ twojim młodlenjom a kemſchikhodzenjom, ſ twojej dobrocziwoszju a ſimjelnoszju pscheceſiwo khudym, ſ twojim žiwenjom bes poruka a nastorka, ſwucžui twoje dzjeczo psches twoje ſnamjo k wſchemu, ſchtož lubosne, ſchtož prawe, ſchtož czefne a potziwe aby njekajki kscheszijanski dobry poczink je. Ssy-li ty ſam dobry czlowek a pobožny kscheszijan, dha ſo čzi nepondze kaž tamnemu mužej, kiž bje wulke kubko. wot ſwojego uana doſtał, a jako bje ſo uan ſestarił a wobſkabil, jemu blecžk ſady kachlow pschipokasa, a jemu tam czornu ſopu ſ drewjaneho uopaschka jjesz dasche, bes tym hacž won ſo ſ druhimi pschi dobrij jedzi a picžu ſa blidom derje injeſeſhe. Jako tu ton muž njehdy ſwojego ſynka njeschto do drewa

wudypac̄ widzesche, a ſo jeho woproscha, ſchto
cžinisch mój ſynko, dha jemu to džiečzo wotmolwi,
„ja džjelam tón korečik, ſ kotrehož ty jiesz budžesch,
hdyz budu ja fa blidom a ty na fachlowej ſawi ſe-
džic̄.“ Schtož wuschi ma k ſlyſchenju, tón ſlyſch!

Wý džiecži pak poſluchajće waschich wucžerjow
a starschich, pſchetož woni waschich duſchow dla wa-
chuja. (Hebr. 13, 17.) Tón knes chze nana wot
džiecži cžeszeneho mjecž, a ſchtož macž džiecžom kaže,
chze won džeržane mjecž. Pſchetož teho nana cžeszicž
je ſama twoja cžesz, a tu macžer ſazpicž, je ſama
twoja haňba (Sir. 3, 3. 12.). — A ſyli ty ſam
wotroſtk a taſ daloko pſchischoł, ſo nana a macžer
wjazy netrebasch, da tola jeju radu nesazpi. A ſuli
ſo twoji starschi ſestarili a ſlabi a potreblivi, dha
tolu nesabudž, taſ cžeschko twojej macžeri był ſy,
(Sir. 7, 29) a ſkajkej prozu a staroszu je tebe
twój nan wotčanuł. Schto móžesch ty jimaj ſa to
dobrero cžinicž, ſchtož wonaj na tebi cžinišaj ſtaj?
O neſmej ſo jeju ſlabosziam, pytaj jeju na stare
dny, a nerudž jeju we žiwenju. Džerž jimaj k do-
bročzi, hacž runje na džiecžaze waschnje pſchindžetaj,
a nesazsp jeju, ſo móznisci ſy. Pſchetož teje dobro-
ty nanej wopokasaneje, nebudže nihdy ſabyte, a
budžesch dobre doſtač, hacž ty runje rjeschnik ſy.
(Sir. 3, 11.). Tehodla praju hisčeže junfróč, kaž
pſchi ſpočatku: cžesz nana a macžer ſe ſkutkom, ſe
ſłowami a ſčerpnoszju, ſo bu jeju požohnowanje na
tebe pſchischoł. Pſchetož nanowe požohnowanje twari
džiecžom khejjie, ale macžerne poſleczje torha je
ſažo delje. Hamen.

Gjilchjanje pola R. V. Hili w Budyschini.